

Mehmet Ülker

Yunus Emre Institute, mehulker@gmail.com, Pristina-Kosovo

Emel Terzioğlu Barış

Karabük University, emelterzioglu@gmail.com, Karabük-Turkey

Mehmet Şahin

Çankırı Karatekin University, mehmetshahin_38@hotmail.com,
Çankırı-Turkey

Mesut Özbaysar

International Maarif Schools of Kosovo,
tr.mesutozbaysar@gmail.com, Pristina-Kosovo

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2019.14.4.1C0694	
ORCID ID	0000-0002-9072-8868	0000-0003-0123-0636
	0000-0002-0416-7399	0000-0003-2109-7377
CORRESPONDING AUTHOR	Mehmet Ülker	

**OKUL VE AİLE İŞ BİRLİĞİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
ÖZ**

Bu çalışmanın amacı okul müdürü görüşlerine göre okul ve aile iş birliğinde yaşanan sorunların belirlenmesi ve bu sorunların giderilmesine yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesidir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmancın verileri açık uçlu anketle elde edilmiş ve bu verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler nicel olarak sunulmuştur. Araştırmancın çalışma grubunu Rize ilinde görev yapan 50 okul müdürü oluşturmaktadır. Araştırmancın sonucuna göre okul ve aile iş birliği sürecinde dört kategoride sorunlar tespit edilmiştir. Bunlar en büyükten en küçüğe doğru sırayla; veliye, ulaşım, öğrenciye ve okula bağlı nedenlerdir. Ayrıca okul ve aile iş birliğine yönelik sorunların en etkin çözümünün okul ile ailenin bire bir görüşmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu süreçte, okulu benimsetme ve sahiplenme amacı önemsenmelidir. Çalışma sonunda, aileyi sürece katacak ve sahiplenmeyi sağlayacak iş birliği girişimlerinin ayrıntılı olarak araştırılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul ve Aile İş Birliği, Görüşme,
Etkili Okul, Okul Müdürü, Rize

PROBLEMS IN PARENT-TEACHER ASSOCIATION AND SOLUTION OFFERS

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the problems experienced in parent-school association according to the opinions of the school principals and to develop solutions. Qualitative research method and case study design were engaged in the study. The data of the study was obtained by open-answer questionnaire and content analysis method was used in the analysis of these data. The data is presented quantitatively. The study group consists of 50 school principals working in Rize province. According to the results of the study, four categories of problems were identified in the process of parent-teacher cooperation. These are respectively: parents, transportation, students and school in order of importance. It was concluded that the most effective solution of the problems related to parent- parent-school association was a one-to-one meeting with the parents. During this process, the aim of accepting and sense of ownership in the parent' towards the school should be prioritised. At the end of the study, it was proposed to research in detail with parent-school cooperation initiatives that will involve the family in the process and ensure sense of ownership

Keywords: School and Family Cooperation, Interview,
Effective School, Head of School, Rize

How to Cite:

Ülker, M., Terzioğlu Barış, E., Şahin, M. ve Özbaysar, M., (2019). Okul ve Aile İş Birliğinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Education Sciences (NWSAES), 14(4):124-131, DOI: 10.12739/NWSA.2019.14.4.1C0694.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Okul; "her türlü eğitim ve öğretimin toplu olarak yapıldığı yerdir" [17]. Öğrenci okulun merkezinde yer alır. Okulun asıl amacı, merkezinde bulunan öğrenciyi; topluma ve dünyaya faydalı bireyler olarak yetiştirmektir. Okulun bu amacına ulaşmasına katkı sunacak bilimsel ve sosyal araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yönüyle okul neleri, niçin, nasıl, ne zaman, nerede ve kiminle yapacağını koordine etmesi gerekmektedir. Bu koordine etme süreci sistem bütünlüğü içinde yapılmalıdır. Sistem birbirini etkileyen unsurları olan bir bütündür [21]. Bunu "karmaşık ve etkileşimli parçaların bütünlüğü" şeklinde açıklamak da mümkündür [7]. Sistemin unsurları ya da parçalarını Kaya, (1993) ise "beşeri ve maddi kaynaklar" şeklinde açıklar [13]. Okulun: müdür, öğretmen, öğrenci, ebeveyn ve toplum gibi unsur ve alt unsurları vardır.

Eğitim veya öğretimin toplu olarak yapıldığı okullar bu unsurları ile yaşayan veya etkileşim içinde olan "açık bir sistem" olarak görülür [7 ve 15]. Açık bir sistemde okul hem aile hem de çevreyle karşılıklı iletişim ve etkileşim içinde bulunur. Bu iletişimin ve etkileşim tarafları arasında iyi bir iş birliği kurulması, diğer unsurların yanında, okul sisteminin kalbinde yer alan öğrenenin "akademik başarısını, kendine saygı duymasını, okula devamını ve sosyal davranışlarını" olumlu yönde geliştirir [14]. Sistemin unsurlarının, etkin iletişim ve etkileşimi yani sürece katılımı öğrencilerin "okul başarısına olumlu etkisine" katkı sunar [2]. Bu durum, okul sisteminin unsurlarından olan aile için de geçerlidir. Aile çocukların yaşamında etkisi olan birincil unsurdur. Aile, çocuğun doğumundan yetişkinliğine kadar eğitimi ve gelişimi konularının içinde olur [16]. Bu açıdan aile okul sistemi için önemlidir. Benzer durum okul müdürü için de geçerlidir. Okul müdürü, okul yönetiminde birçok göreve, yetki ve sorumluluğa sahiptir. Albez ve Ada (2017:3)'ya göre "okul-aile ortaklığını sağlama ve geliştirmede gerekli adımları atacak uzman kitleyi de temsil etmektedir" [1 ve 4].

Okul sistemi, yaşayan tüm sistemler gibi yenileşme, değişim ve dönüşümle iç içedir. Yaşayan tüm sistemler gibi okul sisteminin okul, aile ve toplum arasında sağlıklı iş birliği kurma çalışmaları yapıldığı alan yazında yer bulmaktadır. Ancak Bütün bu çalışmalarla ortaya çıkan "yenileşme ve gelişme çabalarına rağmen, okul aile ilişkilerinin arzulan düzeyde ulaşmasını sağlayabilecek planlama ve uygulama düzeyine erişilememiştir" [18] gibi tespit vardır. Buna benzer tespitler alan yazındaki birçok çalışmada, medyada, toplum kesimlerinin paylaşımlarında okul sistemi aile ve çevre arasında kurulması beklenen veya özlenen yapının istenilen düzeyde kurulmadığına, beklenen başarının etkin ve işlevsel sağlanmadığına yönelik tespitler de ele alınmaktadır. Oysa okul ve aile arasındaki etkili iş birliği, başta okul sisteminin kalbinde yer alan öğrencinin niteliği üzere sistemi oluşturan tüm unsurların istenilen amaca ulaşabilmesi açısından önemlidir [19]. Amaca ulaşabilmek bakımından "aile ve öğretmenlerin birbirlerinden ve okul yönetiminden beklentileri ortaya konmalıdır" [3]. Bu nedenle yaşayan tüm sistemlerde, süreç içinde sistemin tüm unsurlarını veya alt unsurlarını işe koşarak, farklılaşma ihtiyaçlarına göre farklı araştırma yöntemi, deseni ve türünde akademik çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulur. Yapılacak bu çalışmalar sistemin daha etkin ve işlevsel olmasına katkı sağlayacaktır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Okul ve aile arasında kurulması öngörülen etkili iş birliğinin sağlanmasında, yukarıda açıklanan sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi bakımından sürecin bir parçası olan okul

müdürlerinin de görüşleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu yolla elde edilecek verilerin okul aile iş birliğine birçok katkısının olacağı düşünülmektedir. Bu katkıların gerek okul sisteminin tüm unsurlarını etkin ve işlevsel kılmaya gerekse okul, aile ve çevre arasında etkili iletişim kurulmasını kolaylaştıracağı düşünülmektedir. Ayrıca bilimsel araştırma çalışmalarına ve karar vericilerin görüşlerine veri temin etmesi açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çalışmanın amacı okul müdürü görüşlerine göre okul aile iş birliğinde yaşanan sorunların belirlenmesi ve bu sorunların giderilmesine yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır.

- Okul müdürlerinin görüşlerine göre okul ve aile iş birliğinde yaşanan sorunlar nelerdir?
- Okul müdürlerinin görüşlerine göre okul ve aile iş birliğinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik öneriler nelerdir?

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışma betimsel niteliktedir. Betimlemelerin yapılabilmesi için içerik analizi ve doküman analizinden faydalanılmıştır. Durum çalışmasında "bir olaydaki ayrıntılar tanımlanır, açıklamalar geliştirilir ve değerlendirilir" [11]. Akademik araştırmalarda betimsel tür "bireylerin, grupların ya da (bazen) fiziksel ortamların (okul gibi) özelliklerini (yetenekler, tercihler, davranışlar vb.) özetlemek" [8]. İçerik analiziyle elde edilen nitel veriler, frekans ve yüzdelerle dönüştürüldüğü için bulgular nicel verilerle sunulmuştur. Böylece araştırma hem nitel hem de nicel bir özellik göstermektedir.

Araştırmanın çalışma grubunu Rize ilinde görev yapan 50 okul müdürü oluşturmaktadır. Okul müdürlerinin seçiminde ulaşılabilir örnekleme yönteminden yararlanılmıştır.

Bu araştırmada durum çalışması, veri toplama aracı ile okul müdürlerinin görüşlerini derlemek için kullanılmıştır. Bu süreçte veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Lemmer tarafından geliştirilmiş anket "aile katılımı araştırması" başlıklıdır. Bu çalışmanın amacına uygun betimlemelerin yapılabilmesi için çalışma grubunu oluşturan okul müdürlerinden Lemmer'in anketindeki 25, 26, 28 ve 29'uncu sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Anketteki bu sorular açık uçlu soru tipindedir. Okul müdürleri bu sorulara cevaplarını yazarak vermişlerdir. Bu sorular sıra ve soru numarasıyla şöyledir. 25'nci soru: Sizce, okul ve aile arasındaki sağlıklı iş birliği kurulmasının önündeki engellerin en büyüğü nelerdir? 26'ncı soru: Okulunuzda, okul ve aile iş birliğine yönelik gerçekleştirilen etkin uygulamalar nelerdir? 28'nci soru: Sizce, okulunuzdaki, okul ve aile iş birliğine yönelik, geçen yıldan bu yana neler değişti? 29'ncü soru: Okul ile aile arasındaki iş birliğine yönelik düşüncelerinizi yansıtabilecek varsa eklemek istediğiniz diğer hususları lütfen yazınız?

Okul müdürlerinin sorulara verdikleri cevaplar içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi ile çözümlenmelerde özetle, hedefler belirlenmiş, örneklemeler oluşturulmuş, veriler derlenmiş ve bunlar; kayıt birimlerine ayrılmış, buradan kategorilere bölünmüş ve her bir kategorinin frekansları saptanmıştır [5 ve 6]. Daha sonra bunlarla değerlendirme, çıkarsama ve yorumlama yapılmıştır. Ayrıca çalışmanın stratejisinin tanıtımı, önemi, alan yazınındaki arka planının hazırlığı ile tartışma, yorum ve öneri gibi kısımlarda doküman analizinden faydalanılmıştır. Araştırmada kullanılan anketin Türkçeye çevrilmesi, Türk eğitim sistemine uyumlu hale getirilmesi ve içerik yönünden güncelliğini koruması açısından geçerlik çalışması

yapılmıştır. Bu amaçla eğitim bilimleri alanında 2 öğretim üyesinin görüşlerine başvurulmuş ve önerileri dikkate alınmıştır. Ayrıca 5 okul müdürüne uygulanarak aynı mesajı almaları konusunda tutarlık sağlanmıştır. Elde edilen nitel verilerin sayısallaştırılması üzere veriler frekans ve yüzdelerle hesaplanmalarıyla birlikte çizelgeler biçiminde sunulmuştur.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak tablolar halinde sunulmuş ve buna göre yorumlanmıştır. Okul müdürlerinin görüşlerine göre, okul aile iş birliği sürecinde dört temel kategoride sorunların olduğu tespit edilmiştir. Bu sorunlar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Okul ile aile işbirliğinde yaşanan sorunlar
(Table 1. problems in parent-teacher association)

Kategoriler	Gerekçe	f	%	Açıklama
Veli	Düşük Gelir Düzeyi	14	19.7	
	Düşük Eğitim Düzeyi	9	12.6	Düşük Eğitim Düzeyine Bağlı Düşük İlgi ve Bilinç Düzeyi; Her Şeyi Okuldan Beklemek Gibi
	Köy Gibi Yaşam Yerinin Sosyal ve Kültürel Kabulleri	7	9.8	*
	Kırsal Kesimde Tarıma Dayalı Sezonluk İşler	5	7.0	
	Kendine Yeni Bir İş Çıkacak Korkusu	3	4.2	
	Toplantıların Para Toplanmak İçin Yapıldığı Algısı	2	2.8	
	Ara Toplam		40	57.7
Ulaşım	Okul İle Ailenin Bulunduğu Mekânların Uzaklığı	11	15.5	Taşımali veya Yatılı Okul Uygulaması
	Ara Toplam		11	15.5
Öğrenci	Akademik Başarısı Düşük Öğrenci	9	12.6	Çeşitli Sorunlar Veya Akademik Başarı-Nedeniyle Sık Sık Görüşme; Velinin Umudunun Azalması Gibi
	Davranış Bozukluğu Olan Öğrenci	2	2.8	
	Ara Toplam		11	15.4
Okul	Okul Yönetimi ve Öğretmene Karşı Önyargılar	5	7.0	Toplantı Odasının Olmaması
	Okulu Benimsetememe	2	2.8	Okulun Veli Politikası ve Yaklaşımını Güvenli Bulmama
	Okulun Fiziki Durumu	2	2.8	
	Ara Toplam		9	12.6
Toplam		71	100.0	

Okul aile iş birliği sürecinde yaşanan sorunlar sırayla; veliye, ulaşım, öğrenciye ve okula bağlı nedenler olmak üzere toplam 4 temel kategoride toplanmıştır. Okul müdürleri, okul aile arasındaki iş birliği sürecinde yaşanan sorunları %57.7'lik oranla veliye bağlamaktadır. Velinin; gelir düzeyi (%19.7) ile eğitim düzeyinin (%12.6) düşük olması ve kırsal bölgede yaşaması (%9.7) bu süreci etkileyen alt unsurlardır. Fiziksel uzaklık yani taşımali veya yatılı okullarda aile ile okul arasındaki mesafenin ya da yolun uzaklığı %15.5'lik oranla aksamaya neden olan ikinci en büyük etken olarak görülmüştür. Okul aile iş birliği sürecinde yaşanan sorunların üçüncü

düzeydeki sebebi öğrenciye bağlı nedenler (%15.4) olarak kategorize edilmiştir. Bu kategori, öğrencinin akademik başarısındaki düşüklük (%12.6) ve öğrencideki davranış bozuklukları (2.8%) ile ilişkilendirilmiştir. Okula bağlı nedenler (%12.6) ise bu kapsamdaki bir diğer kategoridir. Buna göre okul yönetimi ve öğretmene karşı önyargılar (%7.0), okulu benimsetememe (%2.8) ve okulun fiziki durumu (%2.8) gibi hususlar etkili olmaktadır. Okul müdürü görüşüne göre okul aile iş birliğinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik öneriler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Okul aile iş birliğinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik öneriler

(Table 2. problems in parent-teacher association and solution offers)

Ölçek		f	%	Açıklama
Okul İle Aile Arasındaki Birebir Görüşmeler	Özel Davet ve Birebir Görüşmeler	14	32.5	Birebir Randevulu Davetle, Problemlerin Paylaşılması, Ortak Anlayış Geliştirme Görüşmeleri (f=12), Okul Kahvaltıları (f=1) ve Sadece Bayan Velilere Yönelik Faaliyetler (f=1)
	Ev Ziyaretleri	8	18.6	
	Veli Toplantısı	2	4.6	
	Ara Toplam	24	55.7	
Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyetler	Yardım Temalı Sosyal, Kültürel Ve Sportif Faaliyetler	7	16.3	Kermes (f=3), Yıl Sonu Gösterileri (f=2), Sergiler (f=1) ve Konserler (f=1)
	Öğrencilerce Hazırlanan Sosyal, Kültürel Ve Sportif Faaliyetler	4	13.9	Gezi Faaliyetlerine Katılma (f=3), Halk Oyunları Gösterisi (f=2) ve Drama (f=1).
	Ara Toplam	13	30.2	
Diğerleri	0-18 Yaş Aile Eğitim Programları, Veli Eğitim Programları	4	9.3	
	Masal Sınıfı Oluşturma	1	2.6	
	Akademik Başarı	1	2.6	
	Ara Toplam	6	14.5	
Toplam		43	100.0	

Tablo 2'de yer alan çözüm önerileri üç kategoride toplanmıştır. En etkin olandan başlamak üzere oluşturulan bu kategorilerden ilkini okul ve aile arasındaki birebir görüşmeler oluştururken, ikincisi sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler ve üçüncüsü diğer faaliyetlerden oluşmaktadır. Okul müdürlerine göre okul aile iş birliği sürecinde en etkili yöntemin aile ile yapılan birebir görüşmeler (%55.7) olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kategoride yer alan diğer alt kategorilerin ise ev ziyaretleri (%18.6) ve veli toplantıları (%4.6) olduğu görülmektedir. Okul müdürü görüşlerine göre okul aile iş birliği sürecinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik ikinci sıradaki öneri sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerdir (%30.2). Bu kategori iki alt kategoriden oluşmuştur. Bunlardan ilki yardım temalı sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler (%16.3) iken ikincisi, öğrencilerce hazırlanan sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerdir (%13.9). Okul müdürlerine göre okul aile iş birliği sürecinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik son sıradaki yani üçüncü öneri ise diğerleri başlığı altında toplanmıştır. Bu kapsamdaki alt kategoriler 0-18 yaş aile eğitim programları ve veli eğitim

programları (%9.3), masal sınıfı oluşturma (%2.6) ve akademik başarıdan (%2.6) oluşmaktadır.

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER (DISCUSSION, CONCLUSIONS AND SUGGESTIONS)

Okul müdürlerinin görüşlerine göre okul aile iş birliği sürecinde dört temel kategoride sorunun varlığı saptanmıştır. Yüzdeler bakımından en büyükten, en küçüğe doğru sıralanan bu sorunlar; veliye, ulaşım, öğrenciye ve okula bağlı nedenler olarak belirlenmiştir. Veliye bağlı nedenler, velinin gelir ve eğitim düzeyindeki düşüklük ve kırsal bölgelerdeki yaşam şartlarından etkilenmesiyle ilişkilidir. Okul ile aile arasındaki kurulması muhtemel sağlıklı ilişkiyi olumsuz etkileyen ikinci sorun alanını okul ile velinin yaşadığı yer arasındaki fiziksel uzaklık oluştururken, üçüncü sorun alanı öğrencinin akademik başarısındaki düşüklük ve davranış bozukluğu oluşturmaktadır. Okul yönetimi ve öğretime karşı önyargılar, okulu benimsememe ve okulun fiziki durumuna bağlı hususlar ise dördüncü sorun alanını oluşturmaktadır. Okul müdürü görüşlerine göre okul aile iş birliğinde yaşanan sorunların çözümüne yönelik öneriler arasında, okul sistemini benimsemek ve sahiplenme vardır. Bu en etkin şekilde okulun insan kaynakları ile aile arasında yapılan birebir görüşmelerde ortaya çıkmaktadır. Ayrıca ev ziyaretleri ve birebir okul, veli toplantıları da etkili olmaktadır. Tüm bunlar ortak paydada buluşmaya ve samimi iletişim kurmaya da katkı sağlamaktadır. Bu durum velinin olumlu düşünmesine ve problemlerin çözümüne de hızlı katkılar sağlamaktadır. Çözüm önerilerine yönelik ikinci sırada yardım temalı ve öğrencilerce hazırlanan sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yer almaktadır. Üçüncü sırada ise 0-18 yaş aile eğitim programları ve veli eğitim programları uygulama, masal sınıfı oluşturma ile akademik başarı sağlama gibi temalar yer almaktadır.

Okul ile aile arasında yapılan birebir görüşmeler, takım çalışması yapmaya, ortak paydada buluşmaya, samimi iletişim kurmaya da katkı sağlarken, velinin de olumlu düşünmesine, problemlerin hızla çözümüne de katkı sağlamaktadır. Okul yöneticisinin "okulunu mevcut durumundan istediği duruma nasıl getirebileceğine karar vermesi, eğitim öğretimin niteliğini artırmaya çalışması gerekir" [4]. Okul-aile ortaklığını sağlamada uzman kitleyi temsil etmesi nedeniyle gerekli adımların okul yönetimince atılmasını beklemek en uygun yaklaşım olacaktır [1]. Bu bağlamda, ilk adımın okulun insan kaynakları tarafından atılması etkin bir okul aile iş birliği için önemli görülmektedir. Bu durum ve araştırmanın amacına uygun ilk sorunun betimlenmesinde "iletişimin türü, biçimi ne olursa olsun düşünceli, planlı bir yaklaşım yansıtmalı ve sonuçla ailelerin katılımını, öğrencilerin öğrenmelerini desteklemede bir fırsat olarak görülmelidir" [9]. Bu araştırmanın sonuçlarını destekleyen bazı araştırmaların yapıldığı görülmektedir [10]. Çalışma kapsamındaki bulgular, Ertem (2015)'in yaptığı bir çalışmada velilerin okul iklimi algısı ve onların okul ve aile arasındaki faaliyetlere katılımı arasında, olumlu bir ilişkinin var olduğunu göstermiştir. Velilerin akademik iklim, güvenlik ve sosyal iklim algıları veli katılımı ile veli katılımının ebeveynlik, karar verme, okul etkileşimi ve evde öğrenme alt boyutlarını yordamıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın "okul ve aile arasındaki bağı kuvvetlendirmek için tüm okul paydaşları birlikte çalışmalıdır" açıklamaları ile örtüşmektedir. Benzer şekilde Henderson ve Berla (1994) da "velileri çok yönlü rollere dâhil etmenin gerekliliğine, katılımcılar arasındaki açık iletişime, karşılıklı beklentilerden yola çıkarak hedefler belirlenmesi" önemli görülmektedir [12]. Türk eğitim sisteminin sorunlarını araştırdığı çalışmada Şahin (2017), öğretmen ve veli görüşlerine göre okul aile

iş birliği orta düzeyde bir sorun olarak görülmüştür [20]. Araştırma sonuçlarından da anlaşılacağı gibi yönetici, öğretmen ve velilere göre okul aile iş birliği sorunu farklı boyutlarda algılanmaktadır. Okulun beklentilerini, ihtiyaçlarını ve güçlüklerini belirlemek, aynı zamanda bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirebilmek eğitim sürecine veli katılımını artıracaktır. Okul aile iş birliği sürecinin etkili olması, velinin okula güveninin artırılması, iletişimin geliştirilmesi için velilerin sürece katılması ve velilerin okulu sahiplenmesi araştırmanın önemli bir sonucudur. Bu nedenle bu kapsamda daha derinlemesine analizlerin yapıldığı akademik çalışmalar ile güncel gerekliliklere uygun somut uygulamaların yer aldığı çalışmaların yapılması önerilmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışma, 4-6 Eylül 2019 tarihinde Kiev-Ukrayna'da düzenlenen 4th International Science Symposium'da sözlü bildiri olarak sunulmuş ve yeniden yapılandırılmıştır.

TEŞEKKÜR (ACKNOWLEDGEMENT)

Bu çalışmanın başlangıcında bizi yönlendiren ve veri toplama aracı olarak geliştirdiği anketi kullanmamıza izin veren Güney Afrika Üniversitesi'nden Prof. Dr. Eleanor Lemmer'a teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Albez, C. ve Ada, Ş., (2017). Okul-Aile Ortaklığı: Güçlükler, Beklentiler, Gereksinimler, Öneriler Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi, dergipark.gov.tr/ajeli. 5(2):1-18.
- [2] Akan, D., (2017). Effective School Evaluation in Primary Schools from the Dimension of Parents. Journal of Education and Training Studies. 5(1):134-140.
- [3] Bay, D., Bahçıvan, E. ve Kalay, B., (2018). Okul Öncesinde Okul Aile İş Birliğine Yönelik Ailelerin ve Öğretmenlerin Görüşleri. Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 4(3):58-82.
- [4] Bayar, A., (2017). Okul Örgütü ve Yönetimi (s.45-56). (Editörler: Ahmet Üstün ve Adem Bayar), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- [5] Bilgin, N., (2006). Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknik ve Örnek Çalışmalar. (2. Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- [6] Bozkurt, E., (2017). Okul Çevre İlişkileri ve Okula Toplumsal Katılım (s.185-197). (Editörler: Ahmet Üstün ve Adem Bayar), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- [7] Bursalıoğlu, Z., (2014). Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama. (12. Baskı) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- [8] Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F., (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Geliştirilmiş 11. Baskı, Ankara: Pegem Yayınları.
- [9] Clay-Graham, S., (2005). Communicating with Parents: Strategies for Teachers, The School Community Journal, 16(1):117-129.
- [10] Ertem, H.Y., (2015). The İrelationship Between Parents' Perceptions of School Climate and Their Involvement in school. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. School of Social Sciences of Middle East Technical University.
- [11] Gall, M.D., Borg W.R., and Gall, J.P., (1996). Educational Research an Introduction (8. Baskı). USA: Longman Publisher.
- [12] Henderson, A.T. and Berla, N., (Eds.) (1994). A New Generation of Evidence: The Family is Critical to Student Achievement. Washington, DC: Center for Law and Education. (ERIC Document Reproduction Service No. ED3750968).

-
- [13] Kaya, Y.K., (1993). *Eğitim Yönetimi, Kuram ve Türkiye'deki Uygulama*. Ankara: Bilim Yayınları.
- [14] Lemmer, E.M., (2007). Parent Involvement in Teacher Education in South Africa, *International Journal About Parents in Education*. 1:218-229.
- [15] Lunenburg, F.C. and Ornstein, A.C., (2011). *Educational Administration: Concepts and Practices*. Wadsworth Publishing.
- [16] The National Parent Teacher Association (PTA), (2015). PTA & Parent involvement-background Information Definition of Parent Involvement. Erişim: <http://www.papta.org/domain/73>.
- [17] Türk Dil Kurumu Sözlük, (2019). <https://sozluk.gov.tr/> internet adresinde erişilmiştir.
- [18] Özbaş, M. ve Badavan, Y., (2009). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Okul-Aile İlişkileri Konusunda Yapmaları Gereken ve Yapmakta Oldukları İşler. *Eğitim ve Bilim*, 34(154).
- [19] Starr, L., (2003). A Dozen Activities to Promote Parent Involvement, Retrieved June 1, 2015 from www.educationworld.com.
- [20] Şahin, M., (2017). Türk Eğitim Sisteminin Sorunları. VII. Uluslararası Eğitimde Araştırmalar Kongresi. Çanakkale, 27-29 Nisan.
- [21] Yalın, H.İ., (2008). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. 20. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.